

centracijo, tako, da dobimo četrletja posameznih predmetov zlagajoč tedniške slike, ki kažejo stvarino premišljeno v jednoto zbrano. Vsaka teh jednot bodi kakor umetno napravljena jed, lahko prebavljiva in ne otežujoča; pripravlja se torej toliko stvarine, kolikor se je na istej šoli v resnici vzeti more, a ne toliko, kolikor je „Lehrplan“ predpisuje. Pokazala se nam bode diferencija, ktero nam je vsakemu po svoji moči in svojih razmerah leto za letom zravnavati, ter se tako zahtevanemu smotru bližati. Najprej nam je treba spoznati kaj in koliko nam še manjka.

Dovoljujem si po omenjenem načinu sestavljeni učni načrt za 2. oddelek dvo-razrednice pokazati v prilogah.*)

Preden bodete za prvi teden sestavili načrt, spoznali bodete, da se je takoj ozirati na stvarino celega leta in ne le samo na

*) Takšen načrt mi pa ne bode dolgo zadostoval, kajti kolikor bolj učenci napredujejo, toliko bolj se mi kaže potreba višje skupine II. razr. (5. in 6. š. leto) na dva oddelka deliti, ter tudi tako načrt prirediti.

prvi teden, temveč na celo četrletje in na vseh 40 tednov. Precej težavno je to — vsaj meni je bilo, — a ko je nekaj storjenega, postane delo vedno bolj mikavno. To je kaj drugega, kakor spisovanje tednika „po navadni šegi“, dasiravno postane zopet tednik.

Vsi tako sestavljeni načrti bi se skrbno pregledali, potem bi pa skupine v bližini bivajočih učiteljev sestavile iz njih jednoten načrt za vsako kategorijo. Ta bi bil kot „normativ“, po katerem bi se v bodoče ravnali.

Ali bi ne bila že sestava taciha načrtov silno veliko vredna vaja? „U radu je spas“, torej tovariši, na delo!

Op. p. o. r. S tem delom bavi se letos vse izprašano učiteljsko osebje našega okraja. Posamezne skupine, katerih je petero za jednorazrednice, za druge kategorije pa za vsako po jedna, zborovale bodo meseca malega travna t. l.

L. Letnar.

Statistični pregled ljudskega šolstva na Kranjskem v letu 1888/89.

I. Število ljudskih šol.

A. Javne ljudske šole.

V letu 1888/89. je bilo na Kranjskem 293 ljudskih in 1 deška meščanska šola. Ljudskih šol bilo je 176 jednorazrednih, 63 dvorazrednih, 24 trirazrednih, 26 štiri-razrednih, 3 petrazredne, 1 šestrazredna, bilo pa jih je za dečke 13, za deklice 11, za dečke in deklice 269. Razven tega je bilo še nekaj šol za silo. Pouk je bil v 61 šolah celodnevni, v 206 šolah poludnevni, v 27 pa deloma celo- deloma pa poludnevni. Učni jezik je bil v 253 šolah slovenski, v 26 nemški, 15 šol pa je bilo utrakvističnih. V šolskem letu 1888/89.

so na Kranjskem 8 šol in 23 razredov na novo otvorili.

B. Zasebne ljudske šole.

Teh je bilo na Kranjskem 17, od katerih je 14 imelo pravico javnosti. Deške šole so bile 4, deklških 11, za dečke in deklice pa 2. Učni jezik je bil na 7 šolah slovenski, na 9 šolah nemški, jedna šola je bila utrakvistična.

II. Šolsko obiskovanje.

Šolodolžnih otrok je bilo 63.611 in sicer 32.176 dečkov in 31.435 deklic. Ljudsko ali meščansko šolo je obiskovalo 49.539 otrok in sicer 25.858 dečkov in 23.681 deklic. Šole za silo je obiskovalo 1.346 otrok

in sicer 680 dečkov in 666 deklic. Zasebne ljudske šole je obiskovalo 2.724 otrok in sicer 639 dečkov in 2.085 deklic. Višje ali strokovne šole je obiskovalo ali bilo doma poučevanih 901 otrok in sicer 834 dečkov in 67 deklic. Zaradi telesnih ali duševnih napak je bilo brez pouka 821 otrok in sicer 389 dečkov in 432 deklic. Šolskemu obiskovanju se je odtegnilo 8.280 otrok in sicer 3.823 dečkov in 4.457 deklic. — Zaradi neopravičenih šolskih zamud je bilo 3.751 in sicer a) zapornih: 1 dan ali več zapora 129, nekoliko ur zapora 813; b) denarnih kaznij 2.809 v skupnem znesku 3.281 gld.

III. Učiteljstvo.

Na javnih ljudskih šolah je bilo 833 učnih močij. Spričevalo učne usposobljenosti je imelo 339 učiteljev in 91 učiteljic, zrelostno spričevalo 28 učiteljev in 14 učiteljic, brez spričevala je bilo 11 učiteljev in 2 učiteljici. Katehetov je bilo 283, učiteljic za ročna dela 65 in sicer 1 s spričevalom, 64 pa brez spričevala. — Koncem šolskega leta bile so 3 službe brez učitelja.

IV. Poučevanje.

Verouk preskrbovalo je popolnoma ali deloma 21 učiteljev; telovadba se je poučevala na 261 šolah, ročna dela na 143 šolah. Šolske vrte je imelo 193, šolske knjižnice pa 252 šol; okrajnih učiteljskih knjižnic je bilo 13.

V. Učiteljišče.

Na Kranjskem je jeduo učiteljišče za učitelje in pod istim vodstvom jedno za učiteljice. Na tej šoli je bil 1 ravnatelj, 1 veroučitelj, 1 suplent, 2 vadniška učitelja, 4 moške in 3 ženske pomočne in stranske učiteljske moči. Koncem šolskega leta je bilo 150 gojencev in sicer 73 moških in 77 ženskih. Zrelostno spričevalo je dobilo 39 gojencev in sicer 11 moških in 28 ženskih; 4 gojenke so dobile spričevalo za ročna dela, 7 pa za otroški vrt. — Spričevalo učne usposobljenosti je dobil za meščanske šole 1 učitelj, za ljudske šole 13 učiteljev (izpraševanih bilo je 14) in 12 učiteljic; 4 učiteljice so bile usposobljene za poučevanje francoskega jezika.

VI. Otroški vrti in nadaljevalne šole.

Otroških vrtov je bilo 11, obrtnih nadaljevalnih šol 6, gospodarstvenih pa 2.

Podobice v abecedniku.

VI. a — angelj.

1. Pripovedovanje.

Angelj varuh.

V ozki ulici v temni kleti je stanoval ubog, bolan deček Mirko. Od mladih časov že polega. Le ako je najbolj zdrav, more se na bergljah malo sem ter tija premikati in to je vse. Samo nekaj dni v letu prisije svetlo solnce kake pol ure v klet. Ubogemu dečku so taki dnevi prazniki. Zadovoljno sedi in se pusti od solnca obsevati. Gleda rdečo kri skozi kožo

svojih prstov, katere drži pred obrazom. Ko se skrije solnce, vsklikne vsakokrat: „Danes sem bil na prostem, danes sem videl preljubu solnce!“ Gozda ni nikoli videl. Njegovo krasno pomladno zelenjavo pozna le toliko, da mu je sosedov sin prinesel prvo bukovno vejico. To si drži nad glavo ter sanjari, da se sprehaja v bukovem gozdu, kjer sije ljubo solnce in kjer prepevajo ptice.

Nekdaj mu prinese sosedov deček več poljskih cvetlic. Med temi je bila jedna, ki je imela korenine. Deček jo vsadi v cvetlični lonec in postavi tega pred svojo